

ฮ่องกง

ประตูการค้าสู่จีน

โดย : คุณพริ้วแพรว ชุมรัมย์

เมื่อกล่าวถึง แหล่งสวรรค์ของบรรดานักชอปปิงจากทั่วโลกแล้ว คงไม่มีใครไม่รู้จัก "เกาะฮ่องกง" เมืองเศรษฐกิจที่มีชีวิตชีวา เมืองแห่งสีที่ไม่เคยหลับใหล และเป็นเมืองยอดนิคมจากนักท่องเที่ยวจากทั่วโลก นอกจากนี้ ฮ่องกงยังมีจุดแข็งที่น่าดึงดูดโดยเฉพาะในภาคบริการ การขนส่ง และการเงิน และการเป็นศูนย์กลางหรือประตูสู่การลงทุนในจีนให้กับชาวต่างประเทศในการทำธุรกรรม การลงทุนในจีน การเปิดเสรีตลาดจีนให้กับธุรกิจทั้งภาคการผลิตและภาคบริการของฮ่องกง และการส่งสินค้าต่อไปยังจีน (Re-Export) ซึ่งส่งผลกระทบต่อฮ่องกงเป็นประตูการค้าสำคัญที่เชื่อมโยงประเทศต่างๆ ให้สามารถติดต่อค้าขายกับจีนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ปัจจุบันเขตปกครองพิเศษฮ่องกงอยู่ภายใต้การปกครองของจีน โดยรัฐบาลจีนได้ใช้นโยบาย "หนึ่งประเทศสองระบบ" ในการปกครองฮ่องกง หลังจากรับฮ่องกงกลับเข้าเป็นส่วนหนึ่งของประเทศจีนเมื่อปี 1997 โดยให้สิทธิฮ่องกงในการปกครองตนเองอย่างอิสระ สามารถดำเนินนโยบายทางด้านเศรษฐกิจ การค้า การเงิน การพาณิชย์ ฯลฯ ได้ตามระบบเสรี ยกเว้นการต่างประเทศและการป้องกันประเทศ ทั้งนี้ รัฐบาลจีนได้กำหนดให้ฮ่องกงสามารถดำเนินนโยบายเศรษฐกิจเสรีต่อไปได้อีกเป็น เวลา 50 ปี จนถึงปี 2047

แม้ฮ่องกงจะมีพื้นที่เพียง 1,096 ตารางกิโลเมตรและประชากรเพียง 7.17 ล้านคน (ปี 2555) แต่เศรษฐกิจของฮ่องกงกลับมีอัตราการเติบโตสูงที่สุดแห่งหนึ่งในทวีปเอเชียและของโลกในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมาด้วยการเน้นนโยบายการค้าเสรี การเป็นเมืองท่าปลอดภาษี (Free Port)¹ รวมถึงมีการบริหารจัดการที่ดี ทำให้ฮ่องกงเป็นที่ตั้งของท่าเรือนานาชาติที่มีปริมาณการขนส่งสินค้ามากเป็นอันดับ 2 ของโลก รวมทั้งเป็นตลาดหลักทรัพย์ที่มูลค่าการซื้อขายใหญ่เป็นอันดับ 2 ของเอเชีย ยิ่งไปกว่านั้นประชาชนชาวฮ่องกงก็มีรายได้ต่อหัวสูงทัดเทียมประเทศตะวันตกที่พัฒนาแล้ว ทั้งนี้ ความผูกพันทางเศรษฐกิจที่แนบแน่นระหว่างฮ่องกงและจีนก็เป็นอีกปัจจัยสำคัญที่สร้างความเจริญเติบโตและความรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจให้กับฮ่องกง ซึ่งเศรษฐกิจของฮ่องกงผูกพันอย่างใกล้ชิดกับเศรษฐกิจของจีน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดทำข้อตกลงความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจจีน-ฮ่องกง (Mainland-Hong Kong Closer Economic Partnership Arrangement หรือ CEPA) ซึ่งเท่ากับเป็นการเปิดเสรี

ตลาดจีนให้กับธุรกิจทั้งภาคการผลิตและภาคบริการของฮ่องกง โดย CEPA III เริ่มมีผลบังคับใช้เมื่อต้นปี 2006 อนุญาตให้สินค้าที่ผลิตในฮ่องกงแทบทุกชนิดสามารถส่งไปขายในจีนโดยไม่ต้องเสียภาษี นอกจากนี้ จีนยังเปิดตลาดให้กับธุรกิจบริการของฮ่องกงอีก 10 ประเภท เช่น ธุรกิจบัญชี ก่อสร้าง การกระจายสินค้า ธนาคาร หลักทรัพย์ ท่องเที่ยว ขนส่ง เป็นต้น หลังจากที่เปิดตลาดให้แล้ว 17 ธุรกิจ ในช่วงการจัดทำข้อตกลง CEPA I และ CEPA II ที่ผ่านมา

นอกจากนี้ ฮ่องกงยังเป็นแหล่งดึงดูดความสนใจจากนานาชาติทั่วโลก ที่ต้องการแสวงหาโอกาสลงทุนในสินทรัพย์ หรือหลักทรัพย์ที่เกี่ยวข้องกับประเทศจีน เพื่อผลตอบแทนที่สูงแต่จากข้อจำกัดที่ผู้ลงทุนต่างประเทศไม่สามารถเข้าไปในประเทศจีนได้อย่างเสรี ฮ่องกงในฐานะส่วนปกครองพิเศษของจีนจึงอาสาที่จะเป็นศูนย์กลางหรือประตูสู่การลงทุนในจีนให้กับชาวต่างประเทศโดยเอื้ออำนวยให้ธุรกรรมการลงทุนในจีนสามารถดำเนินการผ่านตลาดฮ่องกงได้อย่างเป็นระบบ²

¹ เนื่องจากฮ่องกงมีนโยบายเป็นเมืองท่าปลอดภาษี (Free Port) จึงไม่มีการเก็บทั้งภาษีสรรพสามิต (Customs Duties) และภาษีสินค้าและบริการ (Goods and Services Tax: GST) ในสินค้าเกือบทุกชนิด ยกเว้นในสินค้าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (Alcohol) และบุหรี่ (Tobacco)

² จีนจะสิทธิประโยชน์ดังกล่าวกับบริษัทจัดตั้งในฮ่องกงเท่านั้น ทั้งนี้ ฮ่องกงไม่มีข้อจำกัดสำหรับการถือหุ้นโดยชาวต่างชาติในการจัดตั้งบริษัทในฮ่องกง แต่มีข้อจำกัดว่าบริษัทต้องมีถิ่นที่อยู่ (Registered office) ในฮ่องกงเท่านั้น รวมถึงทุกบริษัทต้องมีกรรมการผู้จัดการ (Director) และเลขานุการ (Secretary) อย่างน้อย 1 คน โดยเลขานุการ ถ้าเป็นบุคคลธรรมดา ต้องมีถิ่นที่อยู่ในฮ่องกง ถ้าเป็นบริษัทจำกัด ต้องลงทะเบียนหรือมีกิจการในฮ่องกง ส่วนกรรมการผู้จัดการสามารถเป็นชาวต่างชาติได้ <ที่มา: InvestHK - <http://www.investhk.gov.hk>>

ตลาดหลักทรัพย์ฮ่องกงเปิดช่องทางให้บริษัทจาก
จีนจดทะเบียนผ่าน H Share รวมถึงมีการออก ETF ที่
อ้างอิงกับหลักทรัพย์ของจีน ผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่อ้างอิง
กับหลักทรัพย์จีนจึงเป็นที่นิยมและซื้อขายในตลาดฮ่องกง
ผู้ลงทุนสามารถได้รับความสะดวกจากกฎหมายที่เป็นสากล
ความเคลื่อนไหวของเงินทุนและอัตราแลกเปลี่ยนที่ไม่มี
อุปสรรค และอัตราภาษีที่จูงใจ ประกอบกับผู้ลงทุนต่างชาติ
ไม่ต้องขออนุญาตเป็นรายบุคคลในการเข้าไปลงทุนในจีน
(Qualified Foreign Investor)

ด้านการซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศ ฮ่องกงทำ
การค้าขายกับประเทศต่างๆ ในลักษณะส่งสินค้าต่อไป
ยังจีน (Re-Export) ซึ่งสร้างมูลค่าและโอกาสด้านการเจริญ
เติบโตทางเศรษฐกิจของฮ่องกงเป็นอย่างมาก และเป็น
โอกาสอันดีของผู้ประกอบการไทยที่จะส่งสินค้าเข้าจีน
โดยผ่านฮ่องกง โดยในช่วงก่อนที่จีนจะเข้าเป็นสมาชิก
องค์การการค้าโลก (WTO) พบว่าผลไม้ต่างๆ ของไทย
อาทิ ทุเรียน และลำไย ที่ไทยส่งไปฮ่องกง กว่าร้อยละ 50
ถูกส่งต่อไปยังจีน ส่วนสินค้าผักมีการส่งออกน้อยลงมาก
เพราะในปัจจุบันจีนสามารถผลิตเองได้มากขึ้น

ต่อมาหลังจากที่จีนเข้า WTO และลงนามความตกลง
การค้าเสรี (FTA) กับประเทศสมาชิกอาเซียน ซึ่งรวมถึงไทย
การส่งออกผลไม้ไปยังจีนของไทยมีปริมาณเพิ่มมากขึ้น
จนปัจจุบันจีนถือเป็นตลาดผลไม้ที่ใหญ่ที่สุดของไทย และ
ฮ่องกงก็มีบทบาทสำคัญมากขึ้นในการเมืองท่าของไทยใน
การส่งต่อผลไม้ไปยังจีน ทั้งนี้ แม้ว่าการส่งออกสินค้าโดย
ผ่านฮ่องกงก่อนจะส่งต่อไปจีนจะมีค่าใช้จ่ายที่สูงก็ตามแต่
ผู้ประกอบการก็ยังคงเลือกใช้ท่าเรือฮ่องกงเป็นศูนย์กลาง
การส่งสินค้า เนื่องจากท่าเรือที่ฮ่องกงมีประสิทธิภาพสูง
และสามารถส่งสินค้าไปยังจีนได้โดยง่าย

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการส่งออกสินค้าผ่านฮ่องกงไปจีนจะสามารถทำได้โดยง่ายกว่าการส่งออกโดยตรงจากไทยไปจีน ผู้ประกอบการไทยก็ต้องพบกับปัญหาเรื่องการตรวจสอบสินค้า ณ ด่านศุลกากรของจีน ซึ่งตรงกันข้ามกับด่านศุลกากรของฮ่องกงที่ไม่เคร่งครัดในการตรวจสอบสินค้า โดยจีนจะมีหน่วยงานการตรวจสอบและกักกันโรคของจีน (China Inspection and Quarantine: CIQ) ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานตรวจสอบและกักกันโรคระดับท้องถิ่น ทำหน้าที่ตรวจสอบคุณภาพสินค้านำเข้า ทำให้สินค้าของไทยได้รับผลกระทบเป็นอย่างมากจากขั้นตอนที่ซับซ้อนและกฎระเบียบที่เคร่งครัด รวมถึงมาตรฐานที่ไม่มีความชัดเจน ดังนั้น เพื่อให้ผู้ประกอบการของไทยสามารถใช้ฮ่องกงเป็นประตูการค้าสู่จีนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ประกอบการของไทยต้องมีการปรับตัวและพัฒนาคุณภาพสินค้าเพื่อให้ผ่านมาตรฐานการตรวจที่ด่านศุลกากรจีนได้อย่างราบรื่น

การที่ฮ่องกงเป็นเมืองท่าที่สำคัญในภูมิภาค ไทยรวมถึงอาเซียนเล็งเห็นว่า ประเทศสมาชิกอาเซียนสามารถใช้ฮ่องกงเป็นประตูการค้าไปสู่ภูมิภาคต่างๆ โดยเฉพาะจีน รวมถึงสามารถใช้จุดแข็งของฮ่องกงได้ โดยเฉพาะในภาคบริการ การขนส่งและการเงิน จึงมีแผนจะจัดทำความตกลงการค้าเสรีอาเซียน - ฮ่องกง โดยผู้นำอาเซียนได้เห็นชอบในแนวคิดดังกล่าวในระหว่างการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียน ณ ประเทศบรูไน เมื่อเดือนเมษายน 2556 โดยไทยรับเป็นประเทศผู้ประสานงาน (Country Coordinator) ของฝ่ายอาเซียนในการเจรจา โดยล่าสุด ทั้งสองฝ่ายอยู่ระหว่าง

การหารือร่างกรอบการเจรจาระหว่างกัน โดยคาดว่า ทั้งสองฝ่ายจะสามารถเริ่มเจรจาระหว่างกันได้ในช่วงกลางปี 2557

ฮ่องกง เขตปกครองพิเศษ ซึ่งมีความผูกพันอย่างใกล้ชิดกับเศรษฐกิจของจีน มีการเปิดเสรีตลาดจีนให้กับธุรกิจทั้งภาคการผลิตและภาคบริการของฮ่องกงให้สามารถส่งไปขายในจีนโดยไม่ต้องเสียภาษี ทำให้เกิดการเติบโตด้านเศรษฐกิจและการค้าระหว่างกันอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ฮ่องกงยังเป็นศูนย์กลางหรือประตูสู่การลงทุนในจีนให้กับชาวต่างประเทศ โดยเอื้ออำนวยให้ธุรกรรมการลงทุนในจีนสามารถดำเนินการผ่านตลาดฮ่องกงได้อย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ตลาดหลักทรัพย์ซึ่งได้รับความสะดวกจากกฎหมายที่เป็นสากลและความเคลื่อนไหวของเงินทุนและอัตราแลกเปลี่ยนที่ไม่มีอุปสรรค

นอกจากนี้ ในด้านการค้าระหว่างประเทศ ฮ่องกงมีการส่งสินค้าต่อไปยังจีน (Re-Export) เพื่อเป็นการสร้างมูลค่าและโอกาสด้านการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจได้อีกด้วย ฮ่องกงจึงเป็นเสมือนประตูสู่จีน ซึ่งอำนวยความสะดวกให้กับต่างชาติในการติดต่อค้าขายกับจีนได้อย่างสะดวก และเป็นประตูการค้าที่สำคัญซึ่งเชื่อมโยงตลาดภายนอกไปสู่ประเทศจีนซึ่งเป็นประเทศเป้าหมายของบรรดานักลงทุน ดังนั้น ไทยและประเทศอาเซียนจึงควรใช้ประโยชน์และอาศัยจุดแข็งของฮ่องกงเป็นกลไกสำคัญในการติดต่อค้าขายกับจีน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถด้านการแข่งขันมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ภาคเอกชนของไทยต้องมีการปรับตัวและพัฒนาคุณภาพสินค้าเพื่อให้มีมาตรฐานและสามารถผ่านการตรวจสอบที่ด่านศุลกากรจีนได้อย่างราบรื่น

Department of Trade Negotiations
กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

อาคาร 2 เลขที่ 44/100 ถนนพหลโยธิน 1 ตำบลกระสอ อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี 11000

โทรศัพท์ (66) 2507 7555 โทรสาร (66) 2547 5630-1